Погорецький М. А.,
доктор юридичних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
завідувач кафедри правосуддя
юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

Волкотруб С. Г.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального права та процесу
Хмельницького університету управління та права

УДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ЩОДО ПІДСЛІДНОСТІ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

У статті висвітлюються проблемні питання, пов'язані з застосування норм чинного кримінального процесуального законодавства України, що регламентують інститут підслідності кримінальних проваджень, а також надаються науково-обґрунтовані пропозиції щодо їх вирішення.

Ключові слова: *підслідність, слідчий, прокурор, доказ.*

В статье освещаются проблемные вопросы, связанные с применение норм действующего уголовного процессуального законодательства Украины, регламентирующих институт подследственности уголовных производств, а также предоставляются научно-обоснованные предложения по их решению.

Ключевые слова: *подследственность, следователь, прокурор, доказательство.*

Інститут підслідності кримінальних проваджень є одним із фундаментальних у кримінальному процесі. Вітчизняний законодавець закріпив основні правила підслідності кримінальних проваджень у ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України). Водночас результати проведеного аналізу цих та інших законодавчих положень, що

визначають підслідність і повноваження відповідних суб'єктів органів досудового розслідування та прокуратури, а також матеріалів кримінальних проваджень свідчать про те, що положення чинного, кримінального процесуального законодавства України є недосконалими. Це призводить до появи низки проблемних питань у практичній діяльності відповідних суб'єктів органів досудового розслідування та прокуратури, наявність яких негативно позначається на ефективності застосування правил підслідності кримінальних проваджень, своєчасності та оперативності здійснення досудового розслідування, отриманні та використанні доказів у кримінальному процесі, які б відповідали правилам допустимості, й у цілому негативно позначається на ефективності виконання завдань кримінального провадження.

У науці кримінального процесу окремі проблемні питання підслідності кримінальних проваджень як за КПК України 1960 р., так і за КПК України 2012 р. досліджувалися у працях Ю. П. Аленіна, І. Г. Башинської, В. В. Вапнярчука, В. Г. Гончаренка, А. Я. Дубинського, В. С. Зеленецького, З. З. Зіннатулліна, О. В. Капліної, Ю. І. Кицана, О. П. Кучинської, Л. М. Лобойка, О. Р. Михайленка, А. А. Омарова, В. Т. Нора, В. О. Попелюшка, М. С. Салахова, Д. Б. Сергєєвої, О. Ю. Татарова, Л. Д. Удалової, С. С. Чернявського, А. А. Чувільова, В. П. Шибіка, О. Г. Шило, М. Є. Шумила, О. Г. Яновської та ін. Водночас окремі з цих питань до цих пір залишаються дискусійними, а інші, зважаючи на постійні зміни чинного кримінального процесуального законодавства України, створення нових органів досудового розслідування (НАБУ, ДБР) та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, набувають подальшої актуалізації.

Метою цієї статті є дослідження проблемних питань, пов'язаних із застосуванням норм чинного кримінального процесуального законодавства України, що регламентують інститут підслідності кримінальних проваджень, та наданні науково-обґрунтованих пропозицій щодо їх вирішення.

У чинному кримінальному процесуальному законодавстві України закріплено низку правових норм, в яких використовується термін «підслідність», зокрема у ст. ст. 214, 216, 218 КПК України. Законодавче визначення терміна «підслідність» у чинному законодавстві відсутнє, що певною мірою сприяє виникненню серед науковців та практиків дискусій щодо його розуміння. У наукових публікаціях найбільш поширеними є підходи, за яких виділяється дві найважливіші ознаки підслідності – властивості кримінального провадження (інколи – злочину) та повноваження (компетенція) органу досудового розслідування щодо здійснення кримінального провадження [1, с. 346]. Водночас, на наш погляд, сформульовані вченими ознаки підслідності не повною мірою розкривають суть цього правового інституту. У цьому контексті слушною є позиція Ю. І. Кицана, який пропонує не обмежуватися лише вказівкою на властивості окремого кримінального провадження та обов'язок органу його розслідувати, але розглядати підслідність як правовий інститут, правові норми якого визначають також й умови, підстави і порядок передачі кримінальних проваджень від одного органу іншому, процесуальний порядок вирішення спорів про підслідність, правові наслідки порушення правил підслідності [2, с. 295].

Чинний КПК України не містить норм, які б визначали види підслідності кримінальних проваджень та розкривали б їх сутність. У науковій літературі до цього часу немає єдиного уніфікованого підходу щодо визначення видів підслідності та їх сутності [3, 4, 5]. Зазначене створює певні труднощі у застосуванні практичними працівниками положень цього правову інституту у правозастосовній діяльності, на що вказують 72% опитаних слідчих, 60% прокурорів і 56% суддів.

Результати системного аналізу положень чинного КПК України та матеріалів практики дають нам підстави виокремити такі види підслідності: 1) предметна (родова) – визначається кваліфікацією злочину і призначена для розмежування підслідності між органами досудового слідства різних відомств (ч. 1, абз. 1 ч. 2, абз. 1 ч. 3 ст. 216); 2) територіальна – визначається місцем вчинення злочину (ч. 1, 3 ст. 218 КПК України); 3) персональна – визначається такою ознакою суб'єкта злочину, як займана посада (ч. 4, 5 ст. 216 КПК України); 4) за зв'язком проваджень (абз. 2 ч. 2, абз. 2 ч. 3, ч. 6, ч. 8 ст. 216 КПК України); 5) альтернативна [5, с. 62]. На наш погляд, з метою забезпечення єдиного усталеного підходу щодо розуміння вищенаведених правових категорій та застосування їх у практичній діяльності вищевказані види підслідності кримінальних проваджень з розкриттям їх сутності доцільно закріпити у чинному КПК України.

Виходячи із аналізу матеріалів судово-слідчої практики, можемо зробити висновок, що найбільше проблемних питань виникає у практичній діяльності відповідних суб'єктів органів досудового розслідування та прокуратури через застосуванням положень чинного кримінального процесуального законодавства України, що регламентує предметну (родову) та персональну підслідність кримінальних проваджень.

Предметна (родова) підслідність обумовлена характером вчиненого злочину, що відображається в його кваліфікації і призначена для розмежування повноважень щодо розслідування злочинів між органами досудового слідства різних відомств (Національної поліції, СБУ, органів контролю податкового і митного законодавства, НАБУ, ДБР).

Положення ст. 214 КПК України зобов'язують слідчого, прокурора внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) відомості про кримінальне правопорушення протягом 24 годин з моменту отримання заяви чи повідомлення про злочин або після його самостійного виявлення та розпочати розслідування. Відповідно до ст. 218 КПК України якщо слідчому із заяви, повідомлення або інших джерел стало відомо про обставини, які можуть свідчити про кримінальне правопорушення, розслідування якого не віднесене до його компетенції, він проводить розслідування доти, доки прокурор не визначить іншу підслідність.

Зазначені вище правові норми спричиняють труднощі у правозастосовній діяльності під час визначення предметної підслідності. Зокрема, виникає питання яким чином повинні діяти слідчі органів досудового розслідування чи інші службові особи відповідних органів, уповноважені на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, якщо особа подала заяву про вчинення злочину одночасно до кількох підрозділів таких органів або до кількох органів досудового розслідування (чи навіть і всіх, що на практиці нерідко має місце). Адже навіть у момент прийняття такої заяви очевидно, що кримінальне провадження непідслідне органу, який отримав відповідну заяву. У зв'язку з цим у чинному КПК України, на наш погляд, доцільно передбачити обов'язок слідчого за погодженням з прокурором направляти кримінальне провадження тому органу досудового розслідування, якому воно підслідне, за винятком випадків, коли є нагальна потреба проводити невідкладні слідчі (розшукові) дії.

Окремі питання щодо застосування правил предметної та персональної підслідності кримінальних проваджень у практичній діяльності органів досудового розслідування обумовлені також і недосконалістю положень частин четвертої та п'ятої ст. 216 КПК України, зокрема щодо розмежування підслідності між органами ДБР (прокуратури) та НАБУ. Зокрема, відповідно до частини четвертої ст. 216 КПК України слідчі ДБР (слідчі органів прокуратури) здійснюють досудове розслідування кримінальних правопорушень, вчинених

службовими особами, посади яких віднесено до категорії «А», суддями та працівниками правоохоронних органів.

У той же час, згідно з частиною п'ятою ст. 216 КПК України досудове розслідування щодо цієї ж категорії суб'єктів уповноважені здійснювати детективи НАБУ, зокрема у разі вчинення окремих корупційних кримінальних правопорушень високопосадовцями (Президентом України, Прем'єр-Міністром України, Генеральним прокурором та іншими) або якщо предмет злочину або завдана ним шкода в п'ятсот і більше разів перевищує розмір мінімальної заробітної плати. Зауважимо, що закріплення відповідних норм у чинному КПК України у їх нинішній редакції негативно позначається у правозастосовній діяльності. Так, наприклад, *заявник звернувся до Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області зі скаргою, в якій просить: визнати незаконною бездіяльність заступника прокурора Івано-Франківської області щодо прийому, реєстрації, належного розгляду і повернення за підслідністю до НАБУ через Генерального прокурора України згідно з вимогами статей 214, 216, 218 КПК України його заяви від 05 вересня 2016 р. про скоєння суддею Івано-Франківського окружного адміністративного суду діянь, що містять ознаки злочинів, досудове розслідування повинні здійснювати детективи НАБУ; зобов'язати заступника прокурора Івано-Франківської області вчинити дії, передбачені статтями 214, 218 КПК України щодо прийому, внесення відповідних відомостей до ЄРДР, належного розгляду та виконання необхідного обсягу слідчих (розшукових) дій. Однак слідчий суддя відмовив у задоволенні цієї скарги, мотивуючи це тим, що* не *вбачає на даний час підстав для визнання незаконною бездіяльності прокурора та зобов'язання прокурора внести відповідні відомості до ЄРДР за заявою особи* [6]. У наведеній ситуації заявник одночасно оскаржував і факт невнесення відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР, і підслідність вчиненого, на думку заявника, кримінального правопорушення. Водночас заявником не наведено жодних достатніх даних, які б підтверджували його вимоги. Варто зазначити, що далеко не в усіх випадках у заявах і повідомленнях про кримінальні правопорушення заявниками наводяться достатні дані як для кваліфікації вчиненого діяння, так і для встановлення інших ознак, з якими законодавець пов'язує визначення підслідності кримінального правопорушення. Для встановлення відповідних ознак підслідності кримінального правопорушення слідчому, прокурору необхідно провести відповідний комплекс слідчих (розшукових) та інших процесуальних дій на початковому етапі розслідування кримінального правопорушення для отримання доказів чи перевірки вже отриманих доказів, що можуть підтверджувати наведені заявником дані.

У цьому контексті слід звернути увагу на те, що однією з причин виникнення суперечок між детективами НАБУ та Генеральною прокуратурою України чи іншими органами досудового розслідування є використання законодавцем доволі складної системи ознак для визначення підслідності, окремі з яких не можливо достовірно встановити слідчим, прокурором на початку досудового розслідування. Насамперед, це стосується розмірів заподіяної шкоди (ч. 5 ст. 216 КПК України), яку не завжди можливо встановити детективами НАБУ через відсутність достатніх доказів, які підтверджували відповідний факт заподіяної шкоди.

Дотримання правил предметної та персональної підслідності кримінальних проваджень є однією з умов отримання та використання у кримінальному процесі доказів, які б відповідали правилам допустимості. Відповідно до ст. 86 КПК України доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому КПК України. Недопустимий доказ не може бути використаний при прийнятті процесуаль-

них рішень, на нього не може посилатися суд при ухваленні судового рішення. Доцільно зауважити, що згідно з КПК України 1960 р. недодержання вимог про підслідність призводило до повернення кримінальної справи на додаткове розслідування, що було досить поширеним явищем у практичній діяльності органів досудового розслідування. Водночас чинний КПК України не передбачає такої можливості, а тому відповідні порушення можуть призвести до визнання судом отриманих стороною обвинувачення доказів недопустимими, оскільки вони отримані неналежним суб'єктом, а також до визнання всіх процесуальних рішень, прийнятих стороною обвинувачення на підстави цих доказів, незаконними. На зазначене також вказують й Конституційний Суд України, зокрема визнаватися допустимими і використовуватися як докази в кримінальній справі можуть тільки фактичні дані, одержані відповідно до вимог кримінально-процесуального законодавства. Перевірка доказів на їх допустимість є найважливішою гарантією забезпечення прав і свобод людини й громадянина в кримінальному процесі та ухвалення законного і справедливого рішення у справі. Аналіз положення частини третьої ст. 62 Конституції України «обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом» дає підстави для висновку, що обвинувачення у вчиненні злочину не може бути обґрунтоване фактичними даними, одержаними в незаконний спосіб, а саме: з порушенням конституційних прав і свобод людини й громадянина; з порушенням встановлених законом порядку, засобів, джерел отримання фактичних даних; не уповноваженою на те особою тощо [7].

Варто зазначити, що на практиці досить поширеними є випадки виникнення спірних ситуацій при порушенні стороною обвинувачення правил предметної підслідності. *Так, наприклад, у кримінальному провадженні службовій особі повідомлено про підозру у вчиненні злочинів, передбачених частиною четвертою ст. 368, частиною другою ст. 15, частиною четвертою ст. 368 КК України, за фактом отримання нею неправомірної вигоди у сумі 300 тисяч євро, що станом на день вчинення злочину складало 8 637 369, 60 грн, що у п'ятсот і більше разів перевищує розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на час вчинення злочину. Відповідно до положень частини п'ятої ст. 216 КПК України досудове розслідування мали здійснювати детективи НАБУ, натомість воно провадилося першим слідчим відділом слідчого управління прокуратури Київської області. Заступник Генерального прокурора України керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури у своїй постанові від 24 травня 2016 р. зазначив, що досудове розслідування здійснювалось неуповноваженим органом досудового розслідування, при цьому неякісно, з істотними порушеннями вимог КПК України. Як результат, це призвело до визнання доказів, отриманих за результатами проведення слідчих (розшукових) дій, недопустимими* [8]. На наш погляд, така практика проведення досудового розслідування кримінальних правопорушень є недопустимою й такою, що суперечить правовим засадам кримінального процесуального доказування. Отримані у таких випадках докази будуть визнаватися недопустимими, а прийняті на їх підставі процесуальні рішення – незаконними. У цьому контексті доцільно навести позиції суддів Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, які у своєму висновку від 07 вересня 2016 р. цілком слушно вказали на те, що проведення досудового розслідування кримінального провадження, зокрема, проведення окремих слідчих (розшукових) дій, заходів забезпечення кримінального провадження тощо органом, до компетенції якого згідно із процесуальним законодавством не віднесено його здійснення, порушує загальні засади законності здійснення

кримінального провадження, закріплені у ст. 9 КПК України, та унеможливлює виконання завдань кримінального провадження, визначених у ст. 2 КПК України [9]. Таким чином, слідчі органів досудового розслідування повинні неухильно дотримуватися правил підслідності кримінальних проваджень, передбачених ст.ст. 214–216 КПК України, а прокурори як процесуальні керівники зобов'язані своєчасно перевіряти законність і обґрунтованість дій слідчого, у тому числі й дотримання правил підслідності кримінальних проваджень.

Для забезпечення ефективності застосування правил підслідності кримінальних проваджень важливою є розробка нових і удосконалення чинних кримінальних процесуальних норм, що регламентують правила підслідності кримінальних проваджень. У цьому аспекті актуальним є розширення сфери судового контролю за дотриманням правил підслідності кримінальних проваджень. Зокрема, частина п'ята ст. 218 КПК України визначає, що спори про підслідність вирішує керівник органу прокуратури вищого рівня, а однією із гарантій забезпечення захисту прав і законних інтересів учасників кримінального провадження є передбачений у § 2 глави 26 КПК України порядок оскарження ухвал до слідчого судді під час досудового розслідування. Зокрема, ст. 303 КПК України визначає рішення, дії чи бездіяльність слідчого або прокурора, які можуть бути оскаржені стороною захисту під час досудового розслідування, та право на оскарження, а ст. 309 КПК України містить перелік ухвал слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування в апеляційному порядку. Разом з тим відповідні норми чинного КПК України не передбачають право сторони захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється кримінальне провадження, оскаржити рішення прокурора про визначення підслідності конкретного кримінального провадження під час здійснення досудового розслідування, що негативно позначається на забезпеченні належного захисту прав, свобод і законних інтересів учасників кримінального провадження у досудовому розслідуванні. Натомість, у правозастосовній практиці поширеними є випадки подання підозрюваними, захисниками під час підготовчого провадження або судового розгляду клопотань з приводу необґрунтованого визначення прокурором підслідності відповідного кримінального провадження, визнання доказів недопустимими через порушення стороною обвинувачення правил підслідності.

Зауважимо, що захист прав і свобод людини не може бути ефективним без наявності у зацікавлених сторін можливості на засадах змагальності оскаржити до суду окремі процесуальні дії (бездіяльність) та рішення посадових осіб, які проводять досудове розслідування, щодо визначення підслідності. Однак, на сучасному етапі розвитку кримінального процесуального законодавства України та практики його застосування склалася ситуація, в якій при провадженні досудового розслідування сторона захисту, потерпілий, представник юридичної особи, щодо якої здійснюється кримінальне провадження, фактично позбавлені можливості оскаржувати до слідчого судді процесуальні рішення про визначення підслідності відповідного кримінального провадження, таким чином, унеможливлюється оперативне та своєчасне усунення порушень законності й створюються передумови для визнання доказів недопустимими під час судового розгляду. У поєднанні з неможливістю проведення додаткового розслідування, як це було передбачено КПК України 1960 р., такий стан здійснення кримінальних проваджень сприяє як можливому ухиленню винуватих від кримінальної відповідальності, так і унеможливлює швидке усунення порушень закону при визначенні підслідності. На нашу думку, необхідно внести зміни й доповнення до ст.ст. 303–305

КПК України, а саме, слідчого суддю доцільно наділити повноваженнями щодо розгляду скарг на рішення прокурора про визначення підслідності кримінальних проваджених, а сторону захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється кримінальне провадження, – правом подавати такі скарги. Це надасть можливість оперативно усувати можливі порушення закону та хоча б частково запобігти в майбутньому випадкам визнання доказів недопустимими через порушення правил підслідності стороною обвинувачення.

Неефективність реалізації правил предметної підслідності у практичній діяльності органів досудового розслідування, прокуратури обумовлена закріпленням відповідних кримінальних процесуальних норм, що регламентують правила її застосування у кримінальному провадженні, не в КПК України, а в інших Законах України. Відповідно до ст. 1 КПК України порядок кримінального провадження на території України визначається лише кримінальним процесуальним законодавством України. Кримінальне процесуальне законодавство України складається з відповідних положень Конституції України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, КПК України та інших законів України. У частині шостій ст. 9 КПК України законодавцем визначено, що у випадках, коли положення КПК України не регулюють або неоднозначно регулюють питання кримінального провадження, застосовуються загальні засади кримінального провадження, визначені частиною першою ст. 7 КПК України.

Окрім того, частиною третьою ст. 9 КПК України передбачено, що закони та інші нормативно-правові акти України, положення яких стосуються кримінального провадження, повинні відповідати КПК України, а при здійсненні кримінального провадження не може застосовуватися закон, який йому суперечить. Таким чином, законодавець встановив, що у випадку виникнення конкуренції правових норм, що регулюють кримінальне провадження, пріоритет мають саме норми КПК України.

Відповідно до п. 2 частини першої ст. 17 Закону України «Про Національне Антикорупційне бюро України» [10] НАБУ та його працівникам для виконання покладених на них обов'язків надається право за рішенням Директора НАБУ, погодженим із прокурором, витребувати від інших правоохоронних органів оперативно-розшукові справи та кримінальні провадження, що стосуються кримінальних правопорушень, віднесених законом до підслідності НАБУ, та інших кримінальних правопорушень, які не відносяться до його підслідності, але можуть бути використані з метою попередження, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності. Своєю чергою, частина пята ст. 218 КПК України передбачає, що спір про підслідність у кримінальному провадженні, яке може належати до підслідності НАБУ, вирішує Генеральний прокурор України або його заступник. Водночас чинний КПК України не передбачає можливості витребувати кримінальні провадження за рішенням Директора НАБУ, погодженим з прокурором, які перебувають у провадженні інших органів досудового розслідування чи прокуратури. Відсутність у чинному КПК України відповідних положень негативно впливає на правозастосовчу діяльність, оскільки на практиці непоодинокими є випадки відмови прокурорів у задоволенні клопотань Директора НАБУ чи інших працівників НАБУ про витребування кримінальних проваджень, що підслідні НАБУ, на що вказують 62% опитаних прокурорів.

Наступним випадком неузгодженості приписів чинного законодавства України є положення ст. 2 Закону України «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» [11], яка

передбачає, що підслідність кримінальних правопорушень, вчинених в районі проведення антитерористичної операції, у разі неможливості здійснювати досудове розслідування визначається Генеральним прокурором. Водночас у чинному КПК України відповідне положення відсутнє, що є, на наш погляд, суттєвим недоліком чинного КПК України. У цьому контексті доцільно навести позицію О. В. Капліної, яка слушно зауважує, що під час правозастосовної діяльності у практичних працівників будуть виникати численні проблеми. Це, по-перше, пов'язано з тим, що можуть виникати труднощі правозастосовного характеру. Зокрема, відповідно до частини третьої ст. 9 КПК України закони та інші нормативні акти України, положення яких стосуються кримінального провадження, повинні відповідати КПК України. При здійсненні кримінального провадження не може застосовуватися закон, який суперечить КПК України. Отже, кримінальний процесуальний закон містить колізійну норму, яка визначає пріоритет КПК над іншими законами. Якщо тлумачити це положення, то можна передбачити, що це імперативне колізійне правило є більш важливим, ніж те, яке ми знаємо з підручників з теорії права – при виникненні колізії перевагу має норма спеціального закону. Наголошуємо, що останнє правило тлумачення є тільки доктринальним. Отже, якщо будуть виникати колізії між КПК України та новим законодавством, а такі колізії вже виявлені, то при їх подоланні правозастосовники будуть опинятися у складній ситуації [12, с. 46–51].

Таким чином, при розробці нового та вдосконаленні чинного кримінального процесуального законодавства України варто відмовитися від практики закріплення кримінальних процесуальних норм в інших законодавчих актах України, оскільки такі положення явно суперечать вимогам частини третьої ст. 9 КПК України, яка передбачає, що Закони та інші нормативно-правові акти України, положення яких стосуються кримінального провадження, повинні відповідати КПК України, а при здійсненні кримінального провадження не може застосовуватися закон, який суперечить КПК України.

Підсумовуючи вищезазначене, можемо зробити висновок, що на сьогодні у практичній діяльності органів досудового розслідування та прокуратури виникає низка проблемних питань щодо застосування інституту підслідності кримінальних проваджень. Основною причиною є недосконаліть положень чинного кримінального процесуального законодавства України. Реалізація запропонованих нами змін і доповнень до чинного КПК України, на наш погляд, підвищить ефективність застосування правил підслідності кримінальних проваджень у практичній діяльності органів досудового розслідування та прокуратури.

При цьому для забезпечення належного застосування правил підслідності під час розслідування окремих видів кримінальних правопорушень пропонуємо частину четверту ст. 214 КПК України доповнити таким положенням: «У разі виявлення відомостей, що свідчать про непідслідність кримінального провадження відповідному органу досудового розслідування, в якому було прийнято та зареєстровано заяву чи повідомлення про кримінальне правопорушення, слідчий, інша службова особа, уповноважена на прийняття та реєстрацію заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення, зобов'язана негайно скласти та подати прокурору клопотання про визначення підслідності, яке вирішується негайно, але не пізніше 24 годин. Здійснення досудового розслідування у кримінальному провадженні, яке органу досудового розслідування не підслідне, можливе лише на початковому етапі з метою проведення невідкладних слідчих (розшукових) дій, по завершенні яких усі матеріали кримінального провадження мають негайно передаватися за підслідністю».

На жаль, обсяг статті, не дає нам значною мірою розкрити усі проблемні питання застосування правил підслідності у кримінальних провадженнях і надати науково-обґрунтовані пропозиції щодо їх вирішення. Подальших наукових досліджень потребують питання визначення предметної та персональної підслідності для уникнення спорів між органами досудового розслідування та прокуратури, застосування правил територіальної підслідності та підслідності за зв'язком проваджень, вдосконалення засобів судового контролю щодо дотримання правил підслідності кримінальних проваджень тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кримінальний процес: [підручник] / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х.: Право, 2013. – С. 346.
2. *Кицан Ю. І.* Актуальність визначення підслідності кримінальних справ / Ю. І. Кицан // Університетські наукові записки. – 2008. – № 3. – С. 292–295: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Unzap_2008_3_56.
3. *Ягодинський В. Н.* Підслідність злочинів / В. Н. Ягодинський // Право України. – 1993. – № 2. – С. 19.
4. *Кицан Ю. І.* Підслідність кримінальних справ: теоретичні засади вдосконалення нормативно-правового регулювання Електронний ресурс] / Ю. І. Кицан // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2012. – № 2 (6). – Режим доступу: http://lj.oa.edu.ua/articles/2012/n2/12kyinpr.pdf.
5. *Погорецький М. А.* Визначення прокурором підслідності кримінального провадження / М. А. Погорецький, В. О. Гринюк // Вісник кримінального судочинства. – 2016. – № 3. – С. 60–68.
6. Ухвала слідчого судді Івано-Франківського міського суду Івано-Франківської області у справі № 344/13694/16-к, провадження № 1-кс/344/4323/16 від 24 жовт. 2016 р. // Єдиний державний реєстр судових рішень / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://reyestr.court.gov.ua/Review/62203931.
7. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Служби безпеки України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 62 Конституції України від 20 жовтня 2011 р. № 12-рп/2011 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v012p710–11.
8. Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 09 черв. 2016 р. (справа № 757/17898/16-к) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/58400222.
9. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ № 1138/0/1–16 від 26 серп. 2016 р. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sc.gov.ua/uploads/tinymce/files//Лист%20заступнику%20Генерального%20прокурора%20України%20Холодницькому%20Н.І..pdf.
10. Про Національне антикорупційне бюро України [Електронний ресурс]: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 1698-VII. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1698–18/page.
11. Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції [Електронний ресурс]: Закон України від 12 серп. 2014 р. № 1632-VII. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1632–18.
12. *Капліна О. В.* Проблеми застосування норм кримінального процесуального законодавства в умовах проведення АТО / О. В. Капліна // Досудове розслідування: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення: матер. пост. діючого наук. – практ. семінару (Харків, 17 жовт. 2014 р.). – Харків, 2014. – Вип. 6. – С. 46–51.

Pogoretskyi M., Volkotrub S. Improvement of the criminal procedure legislation of investigative jurisdiction of the preliminary investigation bodies

The article is devoted to issues of using current criminal procedure law of Ukraine regulating the jurisdiction institute of criminal proceedings and providing scientific and reasonable propositions to solve them.

It is proved that during the improvement of the current legislation of Ukraine should abandon the practice of fixing criminal procedural rules in other legislation, such as the provisions are clearly contrary to part 3 of the Art. 9 of the CPC of Ukraine and create conditions for disputes in criminal procedural activities.

The article took note that in the current criminal procedural legislation of Ukraine and practice of its using it is created the situation when during the preliminary investigation, the participants of criminal proceedings deprived of the opportunity to appeal to the investigating judge unjustified procedural decisions on definition of jurisdiction, which prevents operational elimination of violations law and creates conditions for the recognition of evidence inadmissible on the results of the trial.

It is proposed to make amendments to part 4 of the Art. 214 of the CPC of Ukraine the following provision: «If there is information indicating non jurisdiction of the criminal proceedings to the pre-trial investigation, which has been accepted and registered Crime Incident Report or report of a crime, the investigator, the other officer make a petition to the prosecutor request for determining jurisdiction, which must be solvable immediately, but not later than 24 hours. The preliminary investigation in the criminal proceedings, which is not jurisdiction of the body, it is possible only during the initial work concerning the urgent investigative (detective) action at the end of which all the materials of the criminal proceedings are immediately transmitted investigative jurisdiction».

Keywords: *investigative jurisdiction, investigator, public procurator, evidence.*

Стаття надійшла до редакції журналу 15.02.2017 р.